

ЖЕНСКИ СВѢТЪ

съ

ПРИТУРКА „ДОМАКИНА“,
ПЕРИОДИЧЕСКО СПИСАНИЕ,
 РЕДАКТИРАНО ОТЪ ЖЕНИ,
ЗА ГОСПОЖИ И ГОСПОЖИЦИ.

Списанието излиза дваждъ, на 1 и 20,
 а притурката веднѣждъ, на 10 число
 всѣки мѣсець.

Директорка: ТЕОДОРА Г. НОЕВА

Годишенъ абонаментъ
 прѣдплатимъ.

I. На списанието:
 За България 5 лева
 „ странство 6 „
 II. На списанието съ
 притурката:
 За България 7 лева
 „ странство 9 „

Абонати се записватъ
 направо въ дирекцията на
 списанието и въ всички
 тѣ телеграфо-пощен. стан-
 ции изъ княжеството.

Оплаквания за нере-
 довно неспращане листа
 приематъ се само въ ра-
 стояние на единъ мѣсець
 отъ издаването му.

Пратените за публику-
 ванне ръкописи излизатъ
 не връщатъ.

Писма и ръкописи
 подписани и несъгласно
 мѣстожителството на де-
 шеницата, не се при-
 мятъ.

Писма неплатени не
 приематъ.

Всѣкакви обявления, от-
 носещи се до госпожи и
 госпожици, публикуватъ
 се въ последната страни-
 ца за 30 стот. редътъ.

За постоянни обявления
 особенни условия.

Писма, ръкописи и пари се испращатъ до: Дирекцията на Женския Свѣтъ улица Войнишка № 122

Съдържание:

Европейски печатъ за „Женския Свѣтъ“. — Женский
 поминъкъ и училищата за него по Европа. — За задачата
 на майчиното възпитание. — Обществено-литературно тѣ-
 чение на женски въпросъ у насъ. — Разли. — Книги и спи-
 сания. — Корреспонденция. — Обявления. — Подлистникъ.

Европейски печатъ за „Женския Свѣтъ“.

Въ 20-ия брой на издаваемия се въ града
 ни вѣстникъ *«Правда»* четемъ подъ надсловъ
«Българско писмо» една корреспонденция, заета
 отъ най-распространения Белгийски вѣстникъ
«La Patrie», на който е отпавена тя отъ обик-
 новия напоследъкъ България неговъ корре-
 спондентъ.

Въ тази корреспонденция, слѣдъ като на-
 пространно се говори за развитието на търго-
 вията, земледѣлнето, копринарството, винопроиз-
 водството, скотовоството, лѣсовоството и много
 други, напредъкътъ на които отъ врѣме на ос-
 вобождението ни, ако не е очудилъ речения
 корреспондентъ, то му е вдъхналъ голѣми на-
 дѣжди за бѣдѣщето на България, благодарение
 на неуморимитѣ трудове и грижи първомъ на
 първия Български князь покойния Александръ
 Батенбергъ, а сега на неговия наследникъ Не-
 гово Ц. Височество любимия ни князь Фердинандъ
 I и неговото правителство — къмъ края се при-

бавя и за развитието ни отъ къмъ литературно
 отношение, като се споменува за дѣйствително
 благонадѣждното и високо морално-социално яв-
 ление на женската дѣятелностъ у насъ.

Ний голѣма радостъ усѣщаме и за твърдѣ
 щастливи се считаме, за гдѣто нашия органъ
«Ж. Свѣтъ» е едно отъ главнитѣ основания, на
 които, споредъ тая корреспонденция, се дължи
 това ласкателно за милото ни отечество миѣние
 на той корреспондентъ на единъ такъвъ важенъ
 французски вѣстникъ; за това съ гордостъ и за
 похвала на нашия пѣлъ прѣдаваме на читате-
 литѣ и читателкитѣ си една само частъ отъ
Българското писмо, която се отнася до насъ.

« Една дума сега върху възраж-
 даннето на България откъмъ литературна точка
 зрѣние. Ничтоженъ е билъ подъ оттоманското
 владичество интелектуалния животъ, нъ той се
 е въздигналъ прѣзъ царуването на Александра
 Батенберга.

«Признавамъ, че политическитѣ брошури
 занимаватъ още първото мѣсто въ българската
 литература по възраждането; нъ може да се
 изброжатъ много опити, които въ изучаването
 на народния езикъ отбѣлзватъ една пролѣтъ,
 прѣдначена да управи съ врѣме гибелната
 яловост на толкова въковно невежество и летаргия.

«Между тѣхъ има единъ, който струва да се ознамени и който вдъхва много надѣжди; толкова присъединява къмъ своята вътрѣшна същественостъ една страна високо морална и социална.

«Въ България дѣйствително, както и въ много други страни, не само мѣждетѣ сѣ останали назадъ по своитѣ стремления, нѣ уви! и жената още. Трѣбвало е прочее едно дѣятелно срдѣство, за да помогне на повдиганieto ѝ, за това даже необходимъ билъ единъ специаленъ органъ. Госпожа Теодора Ноева, една интелигентна и лична, а въ сѣщо врѣме и проучена жена, прѣдприела тѣзи мѣжна миссия, безъ да има никакво друго оръжие въ тая борба, освѣнъ едно остро перо и за единственъ водачъ срдѣцето и духа си:

«Подпомагана отъ нѣколко госпожи и млади мѣми, съотечественицитѣ си, които ѝ заематъ своя талантъ, тая способна жена сѣ оправдавано удовлетворение вижда да напѣдва отъ день на день полумѣсечний прѣгледъ, който тя е основала отъ минѣлогодишния Януарий подъ титлата «Женский Свѣтъ».

«Да запознае сѣ истинскитѣ и сложнитѣ длѣжности на съпругата, на майката и на домакинята, това е цѣльта на тая публикация, гдѣто поезията си е на мѣстото при практическитѣ учения. Креспоречиво е доказано, че жената, способна да създава у неѣ си благодѣйствието, може да направи привлекателна и най-скромната вътрѣшностъ, безъ да изгуби нищо отъ своя престижъ и отъ своята любезна грация. . . Нѣма тоѣе да се двоумѣмъ да го напишемъ: журналътъ на Г-жа Ноева, който се издава въ Варна, е единъ вѣсенъ свѣтникъ за съпругитѣ и майкитѣ. Младитѣ момѣ тамъ еднакво намиратъ много полезни пассажи, които ѣ сѣ посветени, защото и тѣ не сѣ вече такива, каквито сѣ били другъ пѣтъ: ако нѣкой сравни пансионитѣ, гдѣто отъ 100 години насамъ се възпитаватъ благороднитѣ момѣ, сѣ тѣзи, които днесъ приематъ малкитѣ богати госпожици, ще се зачуди за промѣненieto на нравитѣ. Нѣкои нѣща сѣ изгубени въ това промѣнение, а между тѣхъ печалнитѣ. Защото тоѣава прѣподавахъ на наслѣдницитѣ на пѣрвитѣ французски вѣщи домашнитѣ грижи; карахъ ги по редъ да шийтъ бѣли дрѣхи, да служатъ въ библиотеката, въ кухнята, въ болницата; научавахъ ги да сиди-

росватъ, да метжтъ, да слагатъ массата, да готвятъ; г-ца de Vogŭe имаше въ това особѣнъ талантъ, казва Anatole France. Това имъ било ученieto, което навѣрно струваше повече отъ оноѣа на хронологията, на минералогията и на тия всички науки, отъ които въ днешно врѣме извличатъ толкова суетностъ. Ето какво Г-жа Ноева се мѣчи да даде добръ да се разбере. Тя напомниѣа тоѣе на сѣврѣмѣната младѣжъ, че не трѣбѣа да прѣзира бѣдността нито скромността и да вѣрѣа, че рѣчната работа понижава онѣа, които се прѣдаватъ на неѣа и че бездѣлнето е благородно и отличително.

«Нѣ никакъ не достига на Г-жа Т. Ноева да работи само за моралното и интелектуалното развитие на жената; тя сѣщеврѣмѣнно възбужда охотата бѣмъ работата и ужаса противъ лѣнността. Сѣ това намѣрѣние тя присѣдини къмъ своя толкова сѣврѣшенъ прѣгледъ една мѣсечна притурка, титулирана «Домакиня», на която дирекцията е благоволила да приеме грациозната млада мома Г-ца Елена Манова. Тая притурка сѣдържа множество тѣрдѣ практични свѣти върху управлѣнето вътрѣшността на дома, върху техниката на огнището и всичко, което се отнася къмъ домакинството, хигиената и пр. Рѣкодѣлѣята сѣ ягла иматъ широко мѣсто и сполучливи иллюстрации и многочисленни гравюри улесняватъ разбиранieto на текста.

«Женский Свѣтъ» на Г-жа Т. Ноева и притурката ѣ не само правѣтъ да се обичатъ рѣкодѣлѣята и онѣзи работѣ, които нашитѣ пратѣи и майки сѣ классифицирали подъ титлата «шѣние», нѣ и прѣдоставятъ въ интересъ на фамилинтѣ плодородни и полезни источники за занимание подъ сѣнката на огнището, далечъ отъ шума на суетнитѣ събрания, що сѣ въ щѣта на сериозния духъ, който трѣбѣа да характеризира жената.

«Дано такиѣа источни прѣглѣди и публикации да подѣйствуватъ полезно чрѣзъ подражанието и вдъхванието. Базано било нѣкоѣа: «отъ Истокъ ни иде свѣтлината». Въ настоящия случай се случѣа така и азъ сѣврѣшвамъ тия мои длѣгички редове, казвайки на всички и всѣмѣму спорѣдъ фамилиарната формула: «Tolle et lege».

Женский поминѣкъ

и училищата за него по Европа.

(Продължение отъ 8-я бр. 58 стр.)

Въ Германия върху 373000 жени, живущи въ Берлинъ, 187000 живѣятъ отъ ржководѣния или отъ приходитъ на търговията и занаятитъ си. И ако Бисмаркъ, занятъ много съ военното прѣобразованіе на страната, не е ималъ врѣмето да се погрижи за сѣдбата на женския полъ, то въ това сж го допѣлили поврѣменнитѣ императрици, между които най-първото мѣсто въ дѣятелността си за женското развитіе заема вдовицата на Фридриха, майката на сегашния Германски императоръ. Тя стои во главѣ на дружеството Lette, учредено въ 1856 г., и поддържающе занаятчийски, търговски, художествени, типографически, домакински, шивачни, кухарски училища и не само въ Берлинъ, нъ и въ Щетинъ, Брунзвикъ, Бреслау, Хамбургъ, Бременъ и много други Германски и Австрийски градове.

А въ Австрийската столица служатъ 14 училища, които се подвеждатъ на разни категории, слѣдующитѣ: 3 училища, въ които се прѣподава специално художеството; 3, гдѣто се прѣподава кроенето и шиеенето; 2, въ които се дава работа на вдовицитѣ на работницитѣ при разнитѣ фабрики; 3 — гдѣто се прѣподаютъ всѣкакви занаяти; 2, гдѣто се прѣподава кухарството и сладкоправеніето; 2 най-послѣ, въ които систематично се учи за правеніето шевници и дантели на всичкитѣ страни и епохи. При тия училища има постоянно изложение на свършенитѣ въ тѣхъ ржководѣния, които и се продаватъ на разни купувачки.

Примѣрѣтъ имъ сж послѣдили Швеция и Норвегия, Дания, Швейцария, Белгия и Холландия.

Руссия е направила чудеса върху образованіето на жената. Законитѣ на Горчакова за женското образование и просвѣщеніе сж поставили Руссия на равна степенъ съ Америка.

Това е направено въ чуждитѣ държави за подготовленіето на жената къмъ работата. А у насъ, гдѣто прѣди освобожденіето и дума не ставаше за женското образование и поминѣкъ, напослѣдъкъ се забѣлѣзва едно движение за въ полза на жената. Миналата година Софійското Женско Благотворително Дружество «Майка», състояще се отъ ученолюбиви и дѣятелни госпожи и госпожици подъ прѣдсѣдателството на благородната Госпожа П. Стам-

болова, имало инициативата да учреди «първото стопанско училище» съ два отдѣла: единъ по готварството и другъ по кроенето и по шиеенето бѣли дрѣхы и рокли; а и всѣки почти градъ, както се научаваме съ голѣмо удоволствие, по инициативата или на мѣстнитѣ женски дружества, или на ученолюбиви госпожи и госпожици се учредяватъ женски вечерни училища, които се поканватъ да посѣщаватъ неграмотнитѣ или малограмотнитѣ жени. Така и въ нашия градъ, по инициативата на мѣстната и дѣвическа гимназия, рѣшило се бѣ да се отвори едно женско вечерно училище, нъ не се сполучило осществленіето на тая толкова хубава идея, защото не се записала ни една жена за ученичка. Ний не знаемъ, коя е причината, за дѣто не сме се ошастливили съ сдобиваніето женско вечерно училище, нъ отъ все сърдце желаемъ, щото повторително да се взематъ по-энергични мѣрки, слѣдъ като по-напрѣдъ своеврѣменно се обсъди всичко нужно за случая и се нареди хубаво работата. Така ний ще направимъ първата и най-главната стъпка по пътя на женското народно просвѣщеніе, който води сигурно къмъ оная степенъ, въ която сж поставени другитѣ европейски жени, относително женския поминѣкъ и у насъ.

За задачитѣ на майчиното възпитаніе.

(Прѣведа отъ руски Анна М. Москва.)

Грижитѣ на майката за възпитаніето на своето дѣте се начеватъ съ самото появленіе на новия гражданинъ въ свѣта. Дѣйствително, първото врѣме отъ своя животъ дѣтето прѣкарва почечето въ сънъ! Кратѣтъ на неговитѣ потребности е много ограниченъ: то се ограничава да искава само своитѣ недоволствия съ вѣкъ, когато не му се удовлетворѣтъ най-първитѣ потребности. Но този, тѣй да се каже, растителенъ животъ сѣщо има важно значеніе за благополучіето на младенца. Удовлетвореніето на всичкитѣ негови потребности е грижа на майката. Въ този периодъ отъ живота се развиватъ прѣимущественно органитѣ на чувствата, които по-послѣ способствуватъ за развитіето на интелектуалния миръ на дѣтето или на неговото мировъзрѣние.

Прѣдъ видъ на ограниченитѣ потребности на дѣтето въ този периодъ възпитателнитѣ дѣйствія на майката се наричатъ *угодъ за дѣтето*. Грижата на майката прѣзъ това врѣме състои прѣимущественно въ това; да се достави на дѣтето необходимото за неговото съществуваніе, да се развие организмътъ и органитѣ правилно. А това се постига, като се удовлетворѣтъ чисто физическитѣ потребности. Безъ да се гледа, че тѣзи лѣка работа,

майки често събъркват или отъ незнание, или отъ невнимателностъ. Майката повръжда дѣтето най-вече отъ неиспълнение на хигиеническитѣ правила.

Уходътъ за дѣтето се продължава често пѣти и въ слѣдующия периодъ на неговия животъ, когато почватъ да се появяватъ загатки на самосъзнание. Сега вече възпитанието има работа съ новъ факторъ, при всичко, че той се явява въ най-простата си форма. Дѣтето почва да се съзнава и да си иска своето удоволствие съ смѣхъ; всичко, което го окръжава, му прави впечатление: радостното настроение на възрастнитѣ му възбужда чувството на удоволствие. Но наклонноститѣ, привързанноститѣ и стрѣмленията на дѣтето въ този периодъ сѣ чисти лични, обусловени отъ чувството на лично удоволствие или неудоволствие. Той е егоистъ, тъй да се каже, природенъ егоистъ, който знае само своето азъ и който мисли само за своето сѣществуване. Въ това врѣме на животътъ органитѣ на външкешнитѣ чувства искатъ упражнение и дѣтето намѣрва удоволствие въ тѣхното упражнение. Очитѣ се упражняватъ да различаватъ поне нѣкои бои; тѣ ставатъ по-впечатлителни: дѣтето искава радостъ, като види силна свѣтлина. Въ това сѣщото врѣме то е наклонно да испытва и мускулната сила: намѣрва удоволствие, когато се мажи да се исправи на малкитѣ си крачка; то маха съ ръцѣ и крака; обича да хвърля играчкитѣ си и пр. И звуковетѣ му сѣ достъпни: то обича пѣснитѣ, повѣкога само запѣва. Този периодъ отъ живота на дѣтето може да се нарече *периодъ, въ който се развиватъ външкешнитѣ чувства*. Задачата на майката въ този периодъ е, освѣнъ удовлетвореннето на физическитѣ потребности на дѣтето, да даде на неговитѣ външкешни чувства цѣлестобразно развитие и упражнение, за да могатъ правилно да се развиватъ, а така сѣщо е длъжна да се грижи за тѣзи органи. Точното изпълнение на тѣзи задачи е трудно. Трѣбва майката да се ползува съ съвѣтитѣ на докторитѣ, особено педиатричнитѣ. Въ послѣднѣо врѣме докторитѣ сѣ обърнали внимание да се грижатъ за *полостта* на носа и гълталката. Въ гълталката се появява у дѣцата особена болѣстъ (*odenoide Vegetatione, Arosexa nasalis*), която има послѣдствие неясното произношение, прѣтѣпяване на слуха и даже закъсняване на умственното развитие. Въпросътъ: какъвъ методъ трѣбва да се употреби при развитието органитѣ на външкешнитѣ чувства, не е разясненъ, при всичко и да ставатъ толкова печални грѣшки въ това отношение. Както е вредна ревността да се развива само едно външкешно чувство, така и занемарването на тѣзи работа се отзовава вредно за дѣтето. Ако се развие повече единъ органъ, напр. окото, а другитѣ външкешни чувства оставатъ безъ упражнение, това се отравява вѣрно върху друго чувство. Така напр. лошия слухъ на възрастенъ чловѣкъ зависи отъ причини, които трѣбва да се търсятъ въ дѣтинството. Често нѣманието естетически вкусъ въ възрастния се обяснява

отъ недостатъчното развитие на външкешнитѣ чувства въ дѣтинството. Ние можемъ да наречемъ само такива натури богато надарени отъ природата, на които еднакво сѣ развити зрѣнието, слухътъ, осязанието и пр. Къмъ такъвъ идеалъ трѣбва да се стрѣми и възпитанието, а именно къмъ *гармоническото* развитие на външкешнитѣ чувства. Само по себе си се разбира, че тази гармония не може се достигнѣ, ако ний не се ръководимъ отъ извѣстни при този случай правила.

Врѣме е сега да споменемъ, че основната идея на възпитателната Фребелева система заслужа пълно внимание, че първитѣ впечатления на дѣтето и възпитанието на неговитѣ външкешни чувства трѣбва да ставатъ методически, по сериозно обмисленъ планъ. Нѣ за съжаление трѣбва да се признаемъ, че сѣществующитѣ методи и практикуемитѣ срѣдства при възпитанието на външкешнитѣ чувства неиздържа критика.

Игралцата и игритѣ не интересуватъ толкова много дѣтето прѣзъ този периодъ на неговия животъ. Затова игралцата трѣбва да бѣдатъ най-прости, които би давали възможностъ на дѣтето да получава нагледни, достатъчно силни впечатления и които би могли разви неговитѣ мускулни сили. Игритѣ трѣбва да бѣдатъ разбрани и разнообразни. Не трѣбва да се занимава дѣтето съ една и сѣщата игра дълго врѣме. Въ този периодъ отъ дѣтинския животъ не трѣбва да се употребяватъ игри и игралка, които иматъ за цѣль да развиватъ вниманието, толкова повече, — които съобщаватъ каквито и да било знания, съ една рѣчь, не трѣбва да се пристапва къмъ обучение даже съ помощта на игритѣ. Който постапва противъ това правило, той дава на дѣцата духовна храна, която тѣхния мозъкъ не е въ състояние да прѣвари, той прави дѣцата нервни, склонни къмъ затѣпяване. Умствений трудъ още не е достъпенъ за дѣцата.

Въ понататѣшния периодъ отъ дѣтския животъ, възпитанието има за задача и умственното развитие. Този периодъ настава отъ това врѣме, когато мозъкътъ на дѣтето е толкова развитъ, щото добититѣ впечатления се пакитъ доста продължително врѣме и дѣтето е въ състояние да сравнява и да различава впечатленията, което е първото начало на образованието. Този периодъ може да се нарича *периодъ на развитието на мозговата дълтелност на немедна почва*. Задачитѣ на възпитанието прѣзъ този периодъ се още почеве усложняватъ, отъ колкото въ прѣдидущия периодъ. Тамъ възпитанието бѣше само физическо, сега настапва врѣмето на умственното възпитание, а по-послѣ и на нравственното. Трудътъ, длъжноститѣ и отговорността на майката къмъ дѣтето се още повече увеличаватъ, защото въ това врѣме се появяватъ нови сили, нови способности, които иматъ нужда отъ възпитание. И ето тѣзи нови умствени способности, отъ начало тъй слаби, искатъ най-внимателно обхождане съ

тѣхъ; затова майката трѣбва да има познание и постоянство, за да изпълни успѣшно своитѣ обязанности. (Слѣдва).

Общественно-литературно гечение на женския въпросъ у насъ.

(Продължение).

Вий може би да си мислите, че въ нашата литература се намиратъ такива въпроси за жената, отъ разработката и третирането на които да се е далъ нѣкакъвъ новъ прогресивенъ възгледъ върху понятията на жената и нейната служба въ кръга на дома, на обществото и държавата? Съвсѣмъ малко. Литературното общественно течение на мислитѣ по въпроса за жената може да кажемъ е отъ малка важностъ въ нашия политически общественъ, економически и умственъ животъ. Какво ще говорите за жената? Какъвъ женски въпросъ ще разисквате, когато жената не заеме въ него никаква борба съ мисли и съ дѣла? Мжжеть си просто играѣтъ съ насъ, когато нѣкои се издигнатъ да кажѣтъ нѣщо фантастическо, нѣщо като утопия; а пъкъ други се издигнатъ да кажѣтъ нѣщо като положително, като дѣйствително — нищо друго освѣнъ подчиненостъ, подчиненостъ и робство. — Да се говори днесъ за нѣкаква свобода на жената, на това се смѣятъ. А да зематъ и да си помислѣтъ за жената като за човѣкъ, който има нужда отъ свобода, отъ дѣятелностъ, отъ умъ и пр. и пр. човѣшки потребности, както тѣ се развиватъ у него по положение и по врѣме, това било лудостъ. А не е лудостъ, да гледашъ днесъ, че жената е проста кукла, окичена за никакво друго удоволствие, освѣнъ за удоволствие на очитѣ на мжжа, който се е толкова развалилъ, че да вижда единственната привлекателностъ на жената въ нейния блясъкъ и нейната зестра. И най-послѣ ще почнатъ да говорѣтъ за семейни язви, семейно отпадане, семеенъ развратъ. Ще говорѣтъ зеръ. До това дереже сме дошли щото жената безъ да е направила нѣкакъвъ прогресъ въ умствения си животъ, да се оплакватъ противъ неѣ и на нейна смѣтка да се хвърлѣтъ разни обвинения. И то отъ кого, се отъ мжжеть. И за какво? Че брачный животъ отпада, че животътъ на жената станалъ много скѣпъ, та мжжеть не могатъ да спечелѣтъ за потребноститѣ на жената; че семейний животъ е дошелъ до

тази степенъ, щото да бжде язва за главата на семейството и много още други такива оплаквания ще срѣцнемъ най-напослѣдно време въ нашата пресса, особено по това. Отъ друга страна, ний ще видимъ, че постоянно се произнасятъ слова отъ голѣмцитѣ за щастieto и благоденствието на народа, за мирно развитие, за щастие и напрѣдѣкъ и намъ що си. А що е всичко туй? Беки отъ всичко това, що тѣй блѣсти, ще остане доволенъ единъ свѣстенъ човѣкъ, щомъ тѣй си заключи на вечно очитѣ? Ахъ, Боже, видишъ ли или не видишъ.

Не прѣди много време у нашитѣ вѣстници се заговори за отпадѣка и не успѣха въ брачния животъ у насъ. Какъ се повдигнѣ този въпросъ и въ какъвъ смисълъ, читателнитѣ ни могатъ да го прочетѣтъ въ «Дѣятель», год. I, брой 1, стр. 13. По поводъ на този въпросъ мислѣхъ, че се има нѣщо още въ сѣщата година въ «Балк. Зора» (непомнимъ кой именно брой). Каравара, тази година се повдигнѣ въпроса за нѣкакви язви въ обществото и семейството (гл. «Свобода» брой 1103 и 1104). По поводъ на тоя въпросъ се писа и въ други вѣстници и списания, отъ които насочваме само на списание «День», кн. X и XI, стр. 816, и по коѣто въпросъ се каза нѣщо като минало и заминало. Друго нѣщо за отбѣлѣзване въ тия страници по въпроса за жената е, заслужва, мислѣхъ, да се каже, една дълга рѣчь печатана въ в. «Свобода» (гл. бр. 1018, 1022, 1028, 1030, 1034 и т. н.) въ която се разисква жената отъ идеална точка зрѣние. Какво иска да се прокара чрѣзъ тази статия, какви нѣща се исказватъ на чиста смѣтка на жената и какви на смѣтка на обществото, какъвъ възгледъ се хвърля на жената и прѣобрѣщатъ ли се нѣкакъ понятията за неѣ въ нѣкакъвъ по човѣшки смисълъ, читателнитѣ сами нѣка видѣтъ, като зематъ и прочетѣтъ внимателно тая статия, която тѣй искрено прѣпорѣчваме за четение. Не безъ интересно е да спомнемъ, че тази година се позагатнахъ много работи по въпроса за жената. Като оставимъ да споменѣме за разни прѣведени книги, които иматъ за цѣль да повдигатъ умоветѣ по отношение къмъ живота на жената, като наприм. «Свободната жена» отъ Л. Ришера, «Нѣколко статии за сегашното положение за жената», «Женска свобода», «По въпроса за жената» изъ Шяшкова, «По образованието на жената» отъ проф. Тарасова, «Жената» отъ Лорковича,

«Жената и Социализма» прѣводъ на Бебелевата книга, ний ще видимъ още много разхвърляни статии по вѣстниците и списанията, които въ този или онзи смисълъ сж насочени, за да повдигатъ умоветъ и въ женската ни срѣда. Най-послѣ прѣзъ тази година ний сме честити и съ едно списание назначено само за женитѣ и женскій въпросъ, разискванъ въ всичкитѣ му образователни и практически страни. Освѣнъ въ това списание, по въпроса за жената почнахъ да се пуцатъ по добри възгледи и въ други списания. Не отъ малка важность ще е да спомнемъ за това що се писа и продължава да се пише въ сп. «Искра» «Жената» (год. IV бр. 7, 8, 9, 10, 11). «Успѣхитѣ на Женското Образование въ странство и у насъ» (гл. притурка на в. «Прогресъ» № 2, 3 и 4 тази година). Всичко това е едно явление въ нашия умственъ животъ, което доказва, че въ умственото и нравственото напрѣждане въ обществото жената не трѣбва нито да остане назадъ и безинтересно въ това течение, нито пъкъ трѣбва да се остави. И наистина, рано или късно, щомъ ний се развиваме съгласно съ законитѣ, на еволюцията и прогреса, въпросътъ за жената ще изпълне тѣй ачкъ, щото той ще създаде цѣла литература, цѣло идейно течение, което ще има такива партизани и съ такъвъ интересъ, каквито сж днешнитѣ кокалъ-партизани.

Напоследъно искамъ да кажѣ, че онова, което прѣзъ тази 1893 г. се е казало за жената било въ публично събрание чрѣзъ уста, било въ обществото чрѣзъ перо и печатъ е една крачка за въ полза на умственното пробуждане на жената — въ полза на женския въпросъ. Макаръ днесъ болшинството да си живѣе се съ старитѣ понятия за жената, но все пакъ има внесенъ елементъ, било чрѣзъ живо слово, било чрѣзъ печатъ, който така натяга на традиционитѣ възгледи на живота, че не въ едно далечно бждще и на старитѣ понятия и възрениа ще правятъ коливо и нарастасъ. А въ всичко това ний виждаме едно по-силно нарастване на женския въпросъ въ нашето общество и литература, и макаръ не до тамъ още ослепено; но все пакъ това е една почва, у която по свестнитѣ и интелигентнитѣ сили ще се държатъ, за да създадѣтъ и издигнатъ едно по-големо нѣщо въ нашия политически, економически, умствени и общественъ животъ.

Поставихме този въпросъ прѣдъ читател-

китѣ си, не да се покажемъ силни въ него и да дадемъ нѣщо опрѣдѣлено, не. Както и погорѣ се искавахъ, тѣй поставихъ този въпросъ съ това желание дано нашитѣ читатели и читателки се интересуватъ за жената и нейния умственъ животъ и развитие въ настояще и бждще и подъ една такава тема могатъ да слѣдѣтъ, като какъ върви дѣлото по въпроса на жената у насъ отъ година на година, какво направление зема този въпросъ у насъ, кога се разисква отъ все нови и по нови свършили и къмъ кждѣ ще отиде въ по-нататъшното си развитие било чрѣзъ перо или чрѣзъ дѣла.

Като се искаваме тѣй, ний не вѣрваме, че сме свършили и завършили темата си. Тя има нужда отъ измѣнения и подпълнения и ний жееаемъ да видимъ нѣкон други наши съмыслиници да разискватъ върху тая тема или въ смисълъ на тая тѣма, както е по-добрѣ. Но както читателката жееае. Може би това нѣщо за неѣ да е отъ интересъ и тя да се завземе за работа. Ний ще се радваме на нейната интелигентность; може би това нѣщо да е пъкъ за неѣ съвсѣмъ непотрѣбно и да не ѣ влиза въ работа. Въ този случай за насъ ще бжде обидно това нейно невежество и животинство.

Какъ, читателко, не си ли свободна, слѣдъ всичко толкова напечатано, да си мислишъ, както щешъ? Да, ти си свободна да мислишъ, както щешъ, но ний искаме едно нѣщо отъ тебе: да можешъ самичка да размишлявашъ.

Писменъ, 1 ѣ Ноември 1893 г.

И.

Р а з н и.

Сабята и жената. — Една любопитна книга се издаде напоследъкъ въ Франция отъ прочутия живописецъ и-нъ Beaumont. Въ тая книга, на която темата не е отъ голѣма важность, се доказва, че, до колкото женското влияние се распространява повече и повече, още пакъ толкова сабята и смъртоноснитѣ оръдия ставатъ по-малки. Прѣзъ първитѣ исторически години, когато жената не упражнявала никакво влияние, мжжетѣ и въ двѣтъ си ржцѣ носѣли колосални ножове. По-късно, прѣзъ прочутия рицарски периодъ, когато женското влияние зело да расте, страшний ножъ се прѣобърнѣлъ въ хубава сабя, която рицаритѣ носѣли грациозно и съ която винаги за-

щицавали любезната на сърдцето си. Около XVIII въкъ сабята станѣла още по-малка, а женското влияние се распространило още повече. Днесъ никой мъжъ, — освѣнъ военниятъ — не носи сабя, а жената станѣ важна личностъ въ обществото.

Умопобъркването у женитѣ. — Споредъ наблюденията на нѣкой прочутъ Англичанинъ френологъ, женитѣ, които се занимаватъ умствено сѣ по-малко наклонни къмъ умопобъркване, отколкото мъжете. А женитѣ, подлежащи на истерика, мономания, ипохондрия и пр., сѣ онѣзи, които прѣкарватъ бездѣлнически и еднообразенъ животъ и се лишаватъ отъ всякаво духовно занятие. Слабостта и болзненността имъ произлиза отъ свършенното имъ умствено бездѣлие. Единичното срѣдство за изцѣряването на таквато жени е правилното умствено занятие, основаващо се на постоянни и здравословни начала.

Книги и списания

получени въ Дирекцията ни.

История на отпаданieto на Нидерландитѣ отъ испанското владичество. Сѣчинение на Фридрихъ Миллеръ. Прѣвелъ отъ Русски Ив. Добревъ Силистра. Тѣзи книга се намира за проданъ въ Руссе при дружеството «Зора», което, по молбата на бѣдната вдовица на покойния ѝ прѣводачъ, взе грижата за распродаването ѝ.

— Покана за записване спомоществатели по сѣчинението на Ив. Вазова: «Подъ Игото», романъ въ три части изъ живота на българитѣ въ прѣдвечернето на освобождението

7) ПОДЛИСТНИКЪ

Я Д Е Ц Ъ.

— Даже и сега, отговорила Мариго, когато мене ми е тѣй приятно съ васъ — азъ не съмъ спокойна азъ го чакамъ отъ минута на минута отъ града

Философътъ се уплашилъ; наргилето паднало изъ ръцѣтъ му; той станалъ отъ миндера и извикалъ:

— Защо ви не ми казахте по-напрѣдъ, че той ви запрѣтѣва даже най-законното гостопримство!!

— Не, отговорила Мариго, — той не го запрѣтѣва; нѣ той е недовѣрчивъ и много сърдитъ и азъ се боѣ да не би той

Тя не свършила на двора се чулъ конски тропотъ и високъ мъжски гласъ извикалъ:

— Поемѣте коня по-скоро и го поведѣте Ей! гдѣ сте вие!?

Цѣна 5 лева. Ония лица въ столицата, кои би се записали спомоществатели за него и прѣдплатили до излизаннето му, ще го получатъ за 4 лева; всички порѣчки трѣбва да ставатъ на право до централната книжарница на Т. Ф. Чиневъ София, издава Т. Ф. Чиневъ.

Дѣтководителъ год. 8 бр. 1—8 Самоковъ 1894, годишна цѣна 1 левъ.

Зѣлѣдица, мѣсечно списание за дѣца. Редакторъ Н. Бѣловѣждовъ, год. III. кн. V. годишна цѣна 2 л. София 1894.

Дѣтиска почивка, мѣсечно иллюстрирано списание за дѣца, год. III кн. VII, Силистра 1884 годишна цѣна 2 лева.

Корреспонденция.

Г-а Б. Мутафова Севлиево. Получихме стойността на едногодишното течение на списанието, 1893 год. и за настоящата. — Г-а Р. Господинова Добричъ. Получихме 6 лева, молимъ и за останалия 1 левъ. — Г-а Ел. Партениева Видинъ. Получихме 2 лева. — Читалище Напрѣдъкъ с. Килифарово. Получихме 7 лева; расписка ще ви испроводимъ. — Г-нъ М. Козлевъ Лѣсковецъ. Получихме 8 лева за смѣтка на Г-а Д. Н. Д. Габрово, т. е. единъ левъ по-вече. — Г-а Добриновска Варна. — Д. Енева, Рачевъ, Ив. Нанчевъ Добричъ. Получихме стойността на алманаха.

ОБЯВЛЕНИЯ.

MALADIES SECRÉTES

impotence, sont guéries avec sûreté. Traitement par lettre après l'envoi d'informations spéciales qui soient accompagnées de timbres-poste pour la réponse. Se diriger à l'adresse:

OFFICE SANITAS
57, Boulevard de Strasbourg
PARIS

— Това е той! моя мъжъ! съ прѣсторено уплашване пошепѣла Мариго: елате, елате тука! . . . по-скоро! Азъ ще ви затворѣмъ въ дулапа! друго спасение нѣма!

И бърже като повлече подиря си за въ къщи философа, тя го блъсна въ единъ дулапъ, заключи го и излѣзе.

Той стоялъ въ тъмнината посрѣдъ женски облѣкла, като си размишлявалъ съ страхъ за това, което могло да му се случи; раскайвалъ се за своето безумие и за туй, че така глупаво и така неочаявано измѣнилъ на своята книжна премѣдростъ.

Нѣ страхътъ му прѣмѣнилъ въ истински ужасъ и въ свършено отчаяние, кога той чулъ, че Мариго води сама въ тѣзи същата стая мъжа си и му говори:

— На, видишь ли, мой друже, ти понякога, като че не ми довѣрвашъ и ма ревнувашъ; азъ туй повече го не искамъ; азъ искамъ щото ти всѣкога да ма вѣрвашъ Днесъ дойде нѣидъ отъ далеко единъ младъ мъдрецъ, и поиска да пие вода и да си почине. — Азъ го пованихъ, успокоихъ и

EPILEPSIE,

crampes, Neuralgie, sont guéries complètement d'après une méthode unique, mille fois éprouvée.

Traitement par lettre après la remise d'un rapport circonstancié, contenant timbres-poste pour la réponse.

Se diriger a :

OFFICE SANITAS
57, Boulevard de Strasbourg
PARIS

LE FOYER

DOMESTIQUE

JOURNAL pour la FAMILLE

Publie chaque semaine des articles inédits sur tout ce qui intéresse le cercle de la famille: éducation, morale, hygiène, économie domestique. Il vient d'inaugurer un service timbrologique destiné à rendre d'excellents services aux amateurs. Il fait également une large place à des productions littéraires, de nature à délasser en instruisant. Sa tendance et son esprit le recommandent tout spécialement aux mères

погостихъ; къ той, като злоупотрѣби правата на гостоприемството, захванъ да ухажва за мене и ми се обясни въ любовь

— Гдѣ е той! гдѣ е той! Азъ ще го убия закришъ въ изстъпление мѣжтъ.

Мариго захвана да го моли:

— За моята вѣрность и любовь, и за туй, че азъ съмъ тѣй откровенна съ тебе, азъ та моля и умолявамъ, мой друже, не дѣй обагрятъ рѣцѣтъ си въ кръвъ. Ние ще му направимъ само наставление и ще го пустнемъ обречи ми се и азъ ще ти кажа, гдѣ е той

— Казвай, казвай гдѣ е той? крещѣлъ мѣжтъ. За твоята любовь и вѣрность азъ ти се обричамъ, че ще го пустишь живъ нъ азъ ще му счюпа ребрата, само ми кажи гдѣ е той?

Гласътъ на господири билъ буенъ и страшенъ, и бѣдний философъ стоялъ въ дулапа ни живъ, ни мъртавъ и само възнесѣлъ къмъ небето горѣщи и слъзни молитви.

Мариго дълго прѣговаряла мѣжа си, най-послѣ му казала:

— Той е въ този дулапъ Само не го убивай до смъртъ На ти ключа Дръжъ.

— А! а! радостно извикалъ разярения съпругъ.

А пѣтникътъ за послѣдѣнъ пѣтъ въздигналъ очитъ

de famille et à la jeunesse. Il peut être mis entre toutes les mains et chacune de ses années représente un cadeau d'étrennes aussi utile qu'attrayant, sous forme d'un beau volume de plus de 600 pages, relié dans un emboitage spécial.

L'abonnement est de 6 fr. pour l'année et 3 fr. pour 6 mois.

Demander à M M Attinger Frères, Neuchâtel,
des livraisons specimen gratuites

ЕКОНОМИЧЕСКИ САПУНЪ

НА

ХР. ИВ. РИЗО,

награденъ съ златенъ медалъ въ I то Българско Земледѣлческо-Промышленно Изложение въ Пловдивъ.

Прѣпочитайте винаги сапуна, който къмъ едната страна носи бюста на Н. Ц. В. Фердинандъ I Български князь, а къмъ другата — надписа: сапунена фабрика, първо качество — Христо Ризо, Варна.

си къмъ небето и въ ума си казалъ: «Боже праведний, спаси ма!»

Нъ въ сѣщата минута още мѣжтъ не успѣлъ да се приближи до дулапа, като чулъ високия смѣхъ на Мариго и веселото възклицание:

— Ядецъ!! ядецъ!! Азъ всичкото измислихъ и та излягахъ, — въ дулапа нѣма никого, а ти зема ключа и забрави да ми кажешъ ядецъ! съдай сега на коня, и скачай пакъ въ града и ми донеси подарѣцѣтъ

— Ахъ! дяволската хитрость на жената! извикалъ мѣжтъ.

И като хвърлилъ ключа на земята, извикалъ отъ прозореца на слугитѣ:

— Ей, не разсѣдвайте коня Азъ ей сега ще отидѣ пакъ въ града.

И съ тия думи той излѣзълъ и бърже пропусналъ коня.

Като токо утихнало всичко, Мариго отключила дулапа и като пустинала полумъртвия гостъ казала му:

— Ето видите ли, че вие още не всичкитѣ хитрости на жената знаете, и че и васъ както и всякого друго, една умна жена може да излъже, ако иска.

(Слѣдва.)